

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Patria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — Értekez'et a halforgalom szabályozása tárgyában. — A hal Németország háborús gazdálkodásában. — A halak táplálkozásáról. Dr. U. E. — Levél Szerbiából. (Szerbia háborús halászata.) Ifj. Zimmer Ferencz. — A pisztránghorgászatnál használt műlegekről. U. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a *Liptószentiváni-styavniczai halászati társulat* alapszabályait és üzemtervét 1918. évi 1195. sz. alatt kelt elhatározásával jóváhagyta.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a *Temesmegyei-temesvízi halászati társulat* módosított üzemtervét 1918. évi 1323. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

Értekezlet a halforgalom szabályozása tárgyában.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter úr f. évi augusztus hó 24-ére d. e. 11 órára értekezletet hívott egybe a halforgalom szabályozása tárgyában. Az értekezleten Nagy Ferencz államtitkár elnökölt, képviselve volt a földművelésügyi minisztérium, az Országos Halászati Felügyelőség, az Országos Halászati Egyesület, Budapest székesfőváros, azonkívül részt vett azon több nagytermelőnk és a budapesti és vidéki nagykereskedők közül is számosan.

Elnökölt államtitkár vázolta a közlelmezés terén fennálló általános helyzetet s hangsúlyozta, hogy a halforgalom tervbe vett szabályozásával a Közlelmezési hivatal különösen a közintézményeket (kórházakat stb.) és az ipari munkásság s a fixfizetéssel javadalmazott alkalmazottak beszerzési csoportjait kívánja méltányos árban halhoz juttatni.

A megindult élénk eszmecsere során az érdekelt szakkörök teljesen méltányolták ugyan a Közlelmezési hivatal közérdekű szándékát, de feltárták azokat a nehézségeket, a melyek a kérdés oly módon való megoldásának, a mint az másfajta élelmiszereknél sikerült, különösen hazai különleges viszonyaink között útját állják. Végeredményben aztán közmegnyugvással találkozott elnökölt államtitkár ama javaslata, hogy a

termelő halászati üzemek (tógazdaságok, természetes vizek halászatai) a termelt halanyag egy bizonyos hányadát ajánlják fel a közlelmezési hivatalnak az előbb jelzett célokra a szabad forgalmi árnál alacsonyabb, meghatározott méltányos árban. A közlelmezési hivatal a felajánlott halmennyiségek elosztását s a fogyasztókhoz való juttatását megbízott halkereskedők közreműködésével intézné.

Miután a javaslatot az értekezlet egyhangúlag magáévá tette, a további részletek tisztázása, nevezetesen a szükséges halmennyiség biztosítása, az ár meghatározása, a kereskedők közreműködése stb. tekintetében az Országos Halászati Egyesületet kérték fel. Az egyesület ez ügyben f. évi szeptember hó 2-án, d. u. 5 órakor az Országos Halászati Felügyelőség helyiségébe (V., Ügynök-utca 19. sz. IV. em.) sürgős választmányi ülést hívott össze. A választmányi ülésen való részvételre, tekintettel a tárgy fontosságára, felkéretnek azok a nagyobb termelők s kereskedők is, a kik a választmánynak egyébként nem tagjai.

A hal Németország háborús gazdálkodásában.

(Folytatás.)

Az elmondottakból nyilvánvaló, hogy Németországban, bár központi hatóság szabályozza a halárakat, egyenlő halárakról még sincs szó, azok vidékek szerint nagyon is különbözök. A túloldali táblázat mutatja, hogy gyakorlatilag mikép alakul a dolog.

Az I. rovatba írtuk a birodalmi biztos rendeletében megállapított árakat. A II. rovatban egyik termelő helyen érvényben lévő árakat látjuk, a „Steinhuder Meer“ nevű tónál (Schaumburg-Lippe és Hannover között negyven négyzetkilométer, nagy haldús víz). Amint látható, az árak a „Steinhuder Meer“ partján kisebbek az irányáraknál. A további rovatok fokozato-

Halárák összehasonlító táblázata.

A hal neve	Ir nyárák	Steinhuder Meer	Sorau	Landsberg a. W.	Frankfurt a. O.	Berlin	Leipzig	Bécs	Budapest
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
Süllő 1·0 kg.-on felül	280	} 250	300	310	335	345	400	770—980	790— 980
" 1·0 " alul	230		250	260	280	280	—	—	—
Csuka	180	120	200	210	225	225	270	520—595	385— 700
Czompó	180	—	200	210	225	225	270	—	315— 560
Ponty	160	160	175	185	200	200	—	420—630	420— 770
Harcsa	160	—	175	185	200	200	—	700—875	595—1050
Kárász, sügér 0·5 kg.-on felül	160	120	175	185	200	200	240	—	175— 420
" " 0·5 " alul	100	—	110	120	130	125	—	—	—
Dévér 2·0 kg.-on felül	150	} 90	165	170	185	190	225	—	—
" 1—2·0 kg. között	120		130	140	150	150	—	—	420—490
" 1·0 kg.-on alul	100	50	110	120	130	130	—	—	—
Vörössz. keszeg 0·5 kg.-on felül	100	—	110	120	130	130	155	262—367	—
" " 0·5 " alul	60	—	70	70	80	75	—	—	—
Paducz	80	—	90	95	105	—	—	—	—
Apró hal	50	—	55	60	65	—	—	—	—

san növekedő árakat tüntetnek fel. A III—V. rovat tartalmazza azokat az árakat, a melyeket a Frankfurt a. Oder kormányzósági kerület egyes városai számára szabtak meg, az V. és VI. rovatból pedig kivehetjük azokat az árakat, a melyeket f. évi június végével Berlin és Lipcse (Leipzig) halaspiacszain jegyeztek. Megjegyzendő, hogy a hatósági árszabályozásnál nincs különbség az eleven és jegelt hal ára között; az árak mindenhol $\frac{1}{2}$ kg.-ra vonatkoznak márkában. Összehasonlítás kedvéért aztán a VII. és VIII. rovatban felsoroltunk néhány halárát, a melyet ugyancsak június végén a bécsi, illetőleg a budapesti piaczon jegyeztek (l. Oest. Fischereizeitung, 1918. júl. 15., Halászat, 1918. júl. 15. számait); a koronát az átszámításnál 0·7 márkának vettük.

Az ármegállapításnál figyelembe jövő elvek szerint Lipcse minden bizonynyal a legdrágább halpiacszok egyike Németországban: az ország közepén fekszik, messze a termelő helyektől, nagy ipari s kereskedelmi központ s általában sok lakosú nagy város, halárai meglehetősen emelkedést is mutatnak az alapárakkal szemben, mégis messze elmaradnak a bécsi s a budapesti halárák mögött.

A halárák ilyen módon való szabályozása mellett a *halelosztást* is igazában a hatóságnak kellene végezni. Hogy azonban az osztás megfelelően történhessék, ahhoz elsősorban *kézben kellene tudni tartani* minden készletet. Ez a németeknek is csak a külföldről behozott árúnál és annyira-amennyire a tengeri hálnál sikerült. A külföldi bevásárlást egyetlen központ végzi (Central Einkaufs Stelle), a tengeri halászat fogásai pedig ellenőrizhetők, bár a fogások mennyiségének folytonos s előre nem igen látható változásai rendkívül nehézé teszik a feladatot. Az édesvizi halászatnál azonban egyáltalán nem sikerült még megtalálni a módját annak, hogy a természetes vizekből származó halak a hatóság rendelkezése alá kerüljenek; csak egyes különleges üzemeknél (nagyobb tógazdaságok) s némely vidékeken tudták a hatósági befolyást nem éppen tökéletes mértékben érvényesíteni.

De a nagyobb fogyasztási központok, nagyobb városok aztán külön is rendelkeznek a maguk körzetében a *halelosztás* módja felett is. Több városban van már *haljegy*. Berlinben is szó van róla, hogy behozzák; itt még külön rendezték a vendéglősök ellátását is, a menyiben aránylag kevés kiskereskedőt bíztak meg ezzel az üzlettel. A Berlinbe felhozott halak $33\frac{1}{2}$ százaléka volt

a vendéglősök részére engedélyezve; ezt a halmennyiséget mintegy 300 kiskereskedő közvetítette, a kiknek az ellenőrzése rendkívül nehéz volt. Így történt aztán, a mint azt a városi tanács megállapította, hogy a vendéglősök nem $33\frac{1}{2}\%$ -ot, de 80% -ot kaptak; ez természetesen a város otthon étkező lakosságának rovására ment. Ezért is tartja a tanács a haljegy behozatalát szükségesnek; halat csak az élelmiszerjegy megfelelő szevényére lehet kapni. A vendéglősöket pedig csak 11 kiskereskedő fogja hallal ellátni; ezeket aztán már könnyebb lesz ellenőrizni.

Ilyen s hasonló rendszabályok azonban sok ellenvetést váltanak ki különösen a *kereskedők* részéről. Egyik legutóbbi gyűlésükön (Berliner Tageblatt 1918. jún. 27.) kifejtették, hogy Berlinbe mostanság naponként mintegy 5000 font (2500 kg.) hal érkezik, de annak egy része nagyon csekély értékű apró hal (küsz, durbins stb.); ezeket szerintük nem volna szabad a jegyrendszerrel figyelembe venni épp úgy, mint azokat a drága nagy halakat sem, a melyeket nem lehet jól feldarabolni. Egy jegyre csak $\frac{3}{4}$ font hal adható, mit csinál tehát az, a kinek éppen a hal feje jutna?

Berlin hallal való ellátása tekintetében azonban meg kell még azt is jegyezni, hogy a fent jelzett 5000 font nagyon sokfelé oszlik el; abból látják el a hadfelszerelési telepeket, katonai csapatokat, kórházakat, népkonyhákat stb. A felmaradó résznek aztán csak mintegy a fele marad tulajdonképp Berlinben, mert a másik fele az elővárosokban: Teltov, Niederbarnum és Spandau s környékükre kerül. Az 1917. év december 1 től 7-ig pl. Berlinben és Charlottenburgban együtt 5629 $\frac{1}{2}$ kg. halat osztottak szét, vagyis naponként körülbelül csak 800 kilogrammot. (Berliner Tageblatt, 1918. június 30.)

A kereskedők legnagyobb ellenzése azonban a birodalmi biztos ama szándéka ellen irányul, hogy a hallal való ellátás körül az eddigi *halnagykereskedelmet* úgy, a mint most tette, a békében is kiküszöbölje. Ők legalább ezt olvassák ki ama dolgozatból, a mely a fent jelzett füzetben a birodalmi biztos tollából került ki. A birodalmi biztos kifogásolja, hogy az eddigi halnagykereskedő-czégek nem voltak igazi tiszta kereskedői szellemtől áthatott, nagy tőkére alapított vállalkozások, hanem inkább mesterségszerű nagy üzemek, éppen ezért nem is lehettek alkalmasak a háborúban előállott nagy feladatok megoldására. A készletek bősége mellett a kínálat sokszor felülmulta a keresletet,

épp ezért szükség volt oly tiszta kereskedelmi szervezetekre, a melyek a konjunkturákkal számolni tudtak, ezeknek a szervezeteknek a létesítéséhez a nagy tőke közreműködése feltétlenül szükséges volt; az az eddigi halmagykereskedőknél hiányzott.

Ezek a halmagykereskedők persze nem szívesen hallják mindezt. Különösen „A hallal való ellátás változott helyzete a jövő gazdálkodásban“ (Die veränderte Lage der Fischversorgung in der Zukunftswirtschaft“) című 10. fejezet ellen kelnek ki, a melyben szerintök a birodalmi biztos csak a fogyasztók és termelők létjogosultságát ismeri el s a nagykereskedelmet valami felesleges szervnek tartja. Miután ezek a dolgok az átmeneti időre, illetőleg a béke idejére vonatkoznak, a német kereskedők igen erős mozgalmat indítottak érdekeik megóvására. (Deutsche Fischerei Zeitung, 1918. Nr. 28.) Elsősorban is lehetetlennek tartják a tervezett vámvédelmi rendszert, egyszerűen azért, mert az csak a termelőknek használna, de nem a német népnek, a melynek pedig sokkal több halra van szüksége, mint a mennyit az otthoni halászat (tengeri és édesvízi) nyújthat.

Tiltakoznak az ellen az állítás ellen, hogy a háború alatt hatóságilag alapított halkereskedelmi szervezetek működése különbözne volna, mint a háború előtti halkereskedelemé. Így pl. a birodalmi biztos állítása szerint a háború előtti időben több hal romlott meg a szabad kereskedelem útján úgy, hogy emberi táplálkozásra alkalmatlanná vált, mint most a háborúban. Ezzel szemben felhozzák, hogy régebben ugyan megtörtént, hogy, ha különösen a nyári meleg időben nagyobb fogások történtek (tengeri hal értendő!), azokat mind nem tudták a fogyasztókhoz juttatni, illetőleg emberi táplálkozásra alkalmas formába feldolgozni s a hallisztgyáraknak kellett átengedni azokat. Újabban azonban s éppen a háború kitörése előtti években, már a füstölő, páczoló stb. telepek annyira fejlődtek, hogy a hallisztgyáraknak számbavehető mennyiség egyáltalán nem jutott. Ezzel szemben felhozták, hogy pl. a „Weser“ háborús halkereskedelmi társaság 1917-ben összesen 11 $\frac{1}{2}$ millió font friss halat kapott s abból csak 6 millió fontot szállított szét. A felmaradó 5 $\frac{1}{2}$ millió font egy része füstölő s páczoló telepekre került s maradt besózásra is bőven hal és pedig olyan értékes halak, a melyek sózásra egyáltalán nem alkalmasak és még mindig nagy mennyiség jutott a hallisztgyárakba. A hallisztgyárak egyáltalán alig tudták 1917-ben a hozzájuk utalt nagymennyiségű romlott halat feldolgozni. Ezt a kereskedők a megfelelő kezelés hiányának tudják be. A szabad kereskedelem, a hol a nagykereskedő személyes szakavatott felügyelete alatt kezelték a halat, saját jól felfogott érdekében gondoskodott arról, hogy minél több kifogástalan, friss hal jusson el a fogyasztóig. Épp így gondoskodtak kifogástalan árú készítéséről a füstölő, páczoló stb. telepeken is, hogy fogyasztó köreiket megtartsák. A szabad kereskedelem a maga mozgékonyosságával eljuttatta az árút a legkisebb falvakba, tanyákba, a nagyszabású háborús kereskedelmi társaságok legfeljebb a városok ellátására valók; kisebb igények kielégítésére egyáltalán nem képesek, a minek következménye aztán a fogyasztók körének megcsappanása lesz.

Az elosztást egyáltalán egyik legnagyobb hibának tartják a mostani rendszernél, a mely egyes távolfekvő, halhoz edig egyáltalán nem szokott vidékekre is „rákényszeríti“ a halat, oda pedig, a hol a lakosság szívesen enné, keveset juttat. A messze vidékekre való szállítás közben is sok árú romlik meg.

Érdekes az is, hogy a háború első éveiben tapasztalt nagy árfelejtésért a kereskedők egyenesen a katonaságot okolják. Az egyes csapatok mind tömegesebben veteték magukat a hallal való élelmezésre, hogy a szükséges halat biztosítsák a maguk számára, valóságos versenyzés támadt köztük az árdrágításban.

Vitatják a kereskedők egyáltalán azt is, hogy a háborús kereskedelmi társaságok olcsón dolgoznának. Roppant összegeket emésztenek fel a bürokratikus igazgatási költségek s mégis óriási nyereségekkel dolgoznak. Így aztán a termelő keveset kap haláért, a fogyasztó pedig aránytalan nagy árat fizet érte. Gunyosan mutatnak rá arra is, hogy milyen utat kell az ilyen hivatalos szervezet mellett a halnak megtenni, a míg a fogyasztóhoz jut. Először a központi bevásárló társaság szerzi meg, aztán a központi halpiacra kerül, innét a háborús halkereskedelmi társulathoz, majd a tartományi, községi szövetkezetekhez, utolsóelőtti állomása a helyi halkereskedő s csak aztán ér a fogyasztóhoz!

Másrészről persze a kereskedők maguk sem tagadják, hogy a halforgalom szabályozására az állami beavatkozás elkerülhetetlen volt, egyrészt a rendkívül nehéz szállítási viszonyok miatt, másrészt, hogy annak a nagy árfelejtésnek, a melyre a nyilvános aukciók alkalmas szolgáltattak s a melynek következtében óriási összegeket fizettek külföldieknek, elejét vegyék. Ők csak a beavatkozás módját nem tartják jónak.

De hát a „legjobb módra“ nem is volna oly könnyű dolog rátalálni. Ha az állami szervezés elért annyit, hogy a termelési kedv csökkenése nélkül az árak olyanformán alakultak, mint ahogy azoknak tisztességes, reális szabad kereskedelem mellett alakulniok kellett volna, akkor már sokat ért el! (Folyt. köv.)

A halak táplálkozásáról.

A gyakorlati haltenyésztésnél magától értetődőleg a legfontosabb kérdések egyike az, hogy *mit* eszik a hal? Nagyon fontos azonban azt is tudni, hogy *mikor* eszik. Hiszen pl. a hal tartózkodási helye legfőképpen ettől függ, a hal közrekerítésénél pedig ennek a helynek ismeretére nagyon is szükségünk van. Legújabbban *Schiemenz Pál*, a jeles német halászati biológus a „Mitteilungen des Fischereivereins für die Provinz Brandenburg“ júliusi számában közli idevonatkozó érdekes megfigyeléseit. Cikkének bő tartalmát, helyenként saját megjegyzéseinkkel, a következőkben ismertetjük:

Azt a kérdést, hogy mikor eszik a hal, három részben tárgyalhatjuk: a hal életkora, az évszak és a napszak szerint.

1. A hal életének nem minden szakában táplálkozik. Élete kezdetén, míg a szízcacsó tápláló anyagai jórészt el nem fogynak a hal nem eszik, mert nem is tud önállóan táplálkozni. Ez az állapot azonban nagyon különböző ideig tart és ebből a szempontból célszerű, ha két csoportot különböztetünk meg: nagy petéjű és kis petéjű halakat. Az előbbiek rendszerint téli, az utóbbiak rendszerint nyári ívású halak. A nagy petéjű, téli ívású halak életük első szakában hónapokig nem esznek, aránylag óriási nagy szízcacsójuktól csak nehezen tudnak mozogni, védelemre szorulnak, miért is az ilyenféle halak petéiket a folyóvizek fenekén kavicsgyakba valósággal betemetik. Ott azután teljes sötétségben, nyugodtan fekszenek a kikelt halacsák, mindaddig, míg szízcacsójuknak körülbelül háromnegyedrészt föl nem emésztették. Csak azután kezdenek komolyab-

ban mozgolódní és rejtekhelyükből az egyes kavicsok közötti zugokból előbujva táplálék után úszkálni. Így van ez a pisztrángfélénél, a lazacnál stb. Ámde még ekkor sem *szükséges* az, hogy táplálékot fölvegyenek. Amíg szikzacskójuk egészen el nem tűnik, baj nélkül bőjtölhetnek tovább.

A halak egyébként felnőtt korukban is valóságos bőjtölő művészek. Különösen áll ez sok édesvízi halra. Süllő- és pontyivadékok Schiemenz fél évig éhezettett anélkül, hogy belepuszultak volna a halak. A következő természetesen igen erős lesoványodás volt. Pisztrángok között akadnak egyesek, melyek *egyáltalán nem akarnak enni*. Ezt a sajátosság jelenséget jól ismerik a pisztrángtenyésztők. Az ilyen „éhségstrájkoló” természetesen elpusztulnak. A jelenség oka eddig ismeretlen. Valószínű, hogy az okot a gyomor vagy bél beteges elváltozásaiban kell keresnünk.

Kopplóművész az angolna is. Tudvalevőleg az édesvízi angolna az Atlanti Óceánban, a Saragasso tengerben születik, s onnan mint *Leptocephalus* lárva vándorol a távoli európai partok felé. Ez a vándorlás a nagy távolság és lassú mozgás miatt eltart egy esztendeig is. Ez alatt pedig a fűzfalevélfarmájú *Leptocephalus*, melyről régebben nem tudták hogy „édesvízi” angolna lesz belőle, semmit sem eszik. Ezt nagyon különösnek tartják az avatatlanok, sőt kételkedhetnek is benne. A természetbúvárok előtt azonban egész természetesnek tűnik fel ez a hosszú kopplás, mert közben a fűzfalevélfarmájú lárva lassan kis angolnává alakul át. Ez az átalakulás mélyreható változásokkal jár az állat egész belső szervezetében is. Ilyen esetekben pedig más állatok sem esznek semmit; így pl. az idősebb ebihalak (békaporontyok), továbbá a lepkék, bogarak, méhek, darazsak és legyek bábjai sem.

Később látni fogjuk, hogy a hideg évszakban bizonyos más halak is bőjtölnek részben vagy teljesen.

A téli ivású, nagypetűjű halakkal ellentétben a kispetűjű, tavasszal ivó és a melegebb vízben gyorsan fejlődő halak kikelésük után csak nagyon rövid ideig, vagy egyáltalán nem bőjtölnek. Szikzacskójuk kicsi, gyorsan, néhány nap alatt felszívódik s ha ez megtörtént, akkor táplálkozniok kell, különben elpusztulnak. *Schiemenz* valamikor május 21-én vizsgált olyan pontyivadékokat, mely olyan anyahalaktól származott, melyeket május 18-án helyeztek az ivótóba és ott azonnal megívtak: az ivadék *jóllakott* volt. Három nap tehát elegendő volt nemcsak a peték kiköltésére, de arra is, hogy az ivadékot táplálkozásra képessé fejlessze!

Ha az ivadék egyszer elkezd a táplálkozást, akkor folytatja is, feltéve, hogy van mit ennie. Sőt mohósággal eszik, úgy hogy nagyon ritkán lehet egész fiatal ivadékot üres bélsatornával találni. A nagy étvágy a fiatalság tulajdonsága. Idősebb korban a halak étvágya is csökken. Vén halak gyomra és belei gyakran üresek, vagy csak kevés táplálékot tartalmaznak. Ez a szervezet gyengülésével és a magas korrall együttjáró jelenség a halaknál csakúgy, mint az embernél. Beteges tünetnek mondhatjuk ezt a halaknál annál jogosabban, mivel ezek az állatok vén korukban leginkább belső szerveik betegsége folytán szoktak elpusztulni.

A mi a betegségeknek az étvágyra való hatását illeti, *Schiemenz* e tekintetben két csoportra osztja a betegségeket. Vannak ugyanis olyan betegségek, melyek esetében a halak elpusztulásuk előtt étvágytalanok, míg más bajokban teli gyomorral pusztulnak el, haláluk jó étvágygyal, egészen hirtelen éri őket. Az első csoportba tartoznak az ú. n. élettani betegségek, a belső szervek

kóros elváltozásai, pl. a májé, a veséé stb. Teli gyomorral pusztulnak el azonban a halak szennyvizek hatására, továbbá fertőző, baktériumokozta betegségekben, minő pl. a kelevénykór. Ebből azt a következtetést vonja *Schiemenz*, hogy az utóbbi csoportba tartozó bajok vagy aránylag rövid lefolyásúak, vagy legalább is olyan természetűek, hogy a halaknak csak legvégül veszik el életkedvüket, illetőleg halálukat hirtelen okozzák, hasonlóan a gutaütéshez.

2. A halak táplálkozásának változása az évszakok szerint elég bonyolult kérdés, mert különféle körülményeket kell mérlegelnünk, hogy ezzel a gyakorlatilag is igen fontos dologgal tisztába jöjjünk. Először is feltűnő, hogy békés halaink pikkelyein az egy évi növekedésnek megfelelő gyűrű területén látható számos növekedési csík egymástól *nem egyenlő* távolságban van. Az évi növekedés első részében (tavasszal és a nyár elején) képződött növekedési csíkok legtöbbször egymástól távolabb esnek, mint azok, a melyek az ugyanazon évi növekedés második felében, a növekedési időszak vége felé keletkeztek. Ebből joggal arra lehet következtetni, hogy a hal tavasszal és nyár elején gyorsabban nő, mint ősszel, mert tavasszal és nyár elején többet eszik, mint később. Régi tapasztalata ez sok tógazdaságnak is. A pontyok etetési szabályai is többnyire olyanok, hogy az őszi étvágycsökkenést tekintetbe veszik, sőt vannak tógazdák, a kik szeptemberben már csak igen kis porciókat javasolnak a haltakarmányokból.

Nagyjában ez a nézet helyes. Innen érthető az az általános vélemény is, mely szerint a ponty télen egyáltalán nem táplálkozik, ebben az évszakban tehát a teletető tavakban minden táplálék nélkül eltartható és ezt a hosszú kopplását legtöbbször egészen természetesnek tartják. Nagyjában csakugyan így is van ez, de mégsem egészen. Vannak ugyan halak, melyek egész télen át valóban *önkéntesen* kopplálnak. Ilyen pl. az angolna. Ez a sok tekintetben különös hal valóságos téli álomba merül, a mint ezt a legtöbb halász is jól tudja. (Hazánkban kevésbé, mert nálunk az angolna igen ritka hal.) Télen egyáltalán nem eszik s a halászok azt hiszik, hogy alfelnyílása télire benő, bőjtölésének okát ezzel magyarázzák. Természetesen állításuk nem felel meg a valóságnak, az angolna huggója télen is nyitott s a hideg évszakban ez állat nyu almának és bőjtölésének egészen más oka kell hogy legyen. Sokkal jobb azonban, ha bevalljuk, hogy az okot nem ismerjük még, mintha ilyenféle különös meséknek hitelt adunk. Tény csak az, hogy az angolna, ha nem vándorol vissza a tengerbe, Németországban november táján nyugodt, erős szelektől védett, iszapos fenékű öblös helyeket keres föl. belefurakodik az iszapba és álomszerű nyugalomban, étlen várja a tavaszt. A téli szállásra gyakran nagyon hosszú vándorlás után jut el az angolna, tavasszal pedig természetesen újra hosszú visszavándorlás következik a táplálékban bővelkedő helyekre. Ezeket a vándorlásokat gyakran összetévesztik az angolna tenger felőli, illetve tenger felé történő vándorlásaival. Pedig ez utóbbiak egészen más természetű vándorutak s e halak ivásával függenek össze. Az angolna életében csak egyszer ívik s az ivás után elpusztul a tengerben; így a tenger felől csakis a fiatal, a tenger felé pedig csakis az idős, ivarérettségükhöz közeledő angolnák vándorolnak.

A téli szállásra, illetőleg onnan a táplálékban bővelkedő helyekre való vándorlást azonban évenként megismétlik az angolnák. Tavaszii ébredésük Németországban

rendszerint február végén, vagy márcziusban következik be, de nem pontosan. Befolyást gyakorol erre a hőmérséklet, az időjárás, meg az is, hogy az illető víz sekély-e vagy mélyebb, gyorsan, vagy lassan melegszik-e át. Régebben *Schiemenz* azt hitte, hogy a hőmérsékletnek döntő befolyása van ebben a tekintetben. Legutóbb saját kísérletei alapján megváltoztatta eddigi nézetét. A friedrichshageni halászati biológiai intézet pinczejében levő cementkádakban angolnákat tartott, azokat (még béke idején) vagdalt marhahússal etette. Ezt a táplálékot, ha egyszer hozzászoktak, nagy mohósággal fogyasztották az angolnák. Szeptembertől májusig azonban nem ettek soha semmit! Pedig a központi fűtéssel felszerelt intézet pinczejében állandóan kellemes meleg volt, a medenczék vize is fölmelegedett, mert a vízvezeték hozzáfolyása nagyon csekély volt. A hét-hónapi önkéntes böjtölés okát *Schiemenz* sem tudja megtalálni, a ki ez irányú kísérleteit három éven át folytatta angolnaivadékkal, mindig ugyanazon eredménnyel. Idős, nagy angolnákat nem használt kísérleteihez, mert ezek etetése sokba került volna már békében is s emiatt nem lehet tudni, hogy vajjon a nagy angolnák is ugyanígy viselkedtek volna-e?

A czompo állítólag szintén téli álomba merül, de erre nézve *Schiemenznek* saját tapasztalatai nincsenek. (Folyt. köv.)

Dr. U. E.

Levél Szerbiából.

(Szerbia háborús halászata.)

Szerbiának a Duna és Száván kívül jelentősebb folyója még a Drina, Morava, Kolubara, Ikbar és nagy víz idején, a Semendriánál torkoló Jezava. Ez a kis víz, ha megdagad, óriási mennyiségű halnak nyújt menedéket.

A Drina szép zöldes és gyorsan rohanó vizében ezidén nagy mennyiségű kecsege és harcsa mutatkozott.

A Morava, mely természetében nagyban hasonlít Tiszánkhoz, igen halgazdag volt. Különösen az alsó folyásánál fogtak szintén nagy mennyiségű kecsegét és tokot. A felsőbb folyásában pisztráng és galócza is van.

A Kolubara folyó, mely a Szávába torkolása előtt a szeszélyes Tamnava folyócskát veszi fel, ezidén meglehetősen nagy, néhol 4 méter mély. A Száva partja ezen a vidéken meredek, árterületek nincsenek, így e kis folyóban ívás idején igen sok hal tartózkodik. Annak mentén sincsenek ugyan alkalmas árterületek, de a nagyszámú kubikgödör és nádaspart kitűnő ívóhelyül szolgál.

Természetesen ezekben a vizekben is erősen érezzük a négy háborús esztendő; annak különösen e vidéken élénk harci epizódjai a halak nyugalmaát alaposan megzavarták. Hozzájárult mindehhez a vizeknek majdnem állandó alacsony állása, ezért a halállomány általában gyenge.

A vezetésem alatt álló szerbiai vízterület oly csekély mennyiséget ad ki, hogy valóban gondolkodóba ejti az embert.

A tilalmi idő lejárta után megkezdődött halászat csak szomorú képét nyújtja az egykor oly halgazdag alsó Dunának és Szávának. Pontyon és harcsán kívül alig akad másfajta hal a hálóba. E halfajok közül is ritkán esik egy-egy öregebb példány zsákmányul.

A tokfélék mintha teljesen eltűntek volna.

Meglepő a fehérhalak hiánya is.

Az idej ívást megfigyelve, azt tapasztaltam, hogy a halak a nagy vizet várva, sokáig nem ívtak le. Láttam néhány pontyot, mely ikráját egyszerűen elszórta, nyilván

az ívás lehetőségének idejét nem tudván bevárni. Ez az érdekes jelenség úgy ment végbe, hogy a ponty óvatosan közeledett valami partmenti bokorhoz; itt hirtelen kanyarodott egyet, aztán vidám gyorsasággal uszott tova, olt hagyva egy csomó érett ikrát, melyet a víz árja érzék-telenül sodort az enyészetbe.

A szerbiai halászat békében az állam joga volt. Sohasem volt ugyan nagyobb jelentőségű, de a közös határ révén ránk nézve érdekel bír. Épp ezért igen szükséges egyöntetű halvédelmi rendszer kiépítése. Majdan a Szerbiával kötendő béke alkalmával kerülhet rá a sor.

Hosszú esztendők gondosságára van szükség, hogy a halállomány gyarapíttassék.

A szerbiai katonai kormányzóság felismerve a halászat fontosságát, megértő lélekkel vette kezébe az üzemet. Ha ezidőszert nem is tudunk megfelelni az intéző körök kívánalmainak, mely szerint ezzel a halászattal a monarchia általános élelmezési viszonyain könnyítsünk, mégis rendszeresített üzemterv felépítésével egyrészt a hozamot emeljük, másrészt a megfelelő védelmi intézkedéseket ellenőrizhetjük.

A rendelkezésemre bocsátott hazai halászok segítségével sikerült elérnem azt, hogy a halászat a nálunk törvényesen előírt módon folytatódik itt is. E célból általános rendelet bocsátatott ki, melynek értelmében a szerbiai vízterület hat körzetre osztatott fel.

Az egyes helyeken gyűjtőállomások vannak, az úgynevezett „Fischsammelkommandók“. Ezek ismét „Fischereipostokat“ állítanak fel. Minden egyes ilyen állomáson hazai halászmesterek működnek, kiknek ellenőrzése mellett üzik a halászatot.

A fogott halmennyiség elsősorban a Szerbiában állomásozó katonai intézmények, csapatok, kórházak stb. szükségleteinek fedezésére szolgál. Az évi hozam körülbelül 200,000 kg.; ezt a mennyiséget egyelőre, a míg a halállomány meg nem erősödik, nem is volna okszerű fokozni.

Belgrád, augusztus hó 10-én.

Ij. Zimmer Ferencz.

A pisztránghorgászatnál használt mülégyekről.

A kereskedelemben előforduló mülégyek száma rendkívül nagy, a gyakorlatban azonban kevés mülégy szükséges.

A mülégyek két fajtát különböztetjük meg: olyanokat, a melyek a vizen előforduló rovarok utánzatai és olyanokat, a melyek a képzelet termékei, a vizen a valóságban nem találhatók, de a pisztráng ugrik utánuk.

Ehhez képest két rendszer van: a skót és az entomológiai.

A skót rendszer megalégszik néhány mülégygyel, a melyek a vizen leginkább található rovarok utánzatai s a fősúlyt arra helyezi, hogy a mülégyet ügyes dobással úgy nyujtsuk a pisztrágnak, hogy azt egy a szél-től a vízre sodort, vagy más okból a vízre esett természetes rovarnak tekintse.

Az ügyes dobásnál a pisztráng az erősen használt, koppasztott mülégy után is ugrik.

Az entomológiai rendszer a fősúlyt arra helyezi, hogy a természetes legyek hű utánzatai használtassanak annak az időpontnak megfelelően, a mikor a természetes legyek, rovarok, a vizen vagy közelében rajzanak, vagy repdesnek.

Összehasonlítások alapján megállapítást nyert azonban az, hogy az entomológiai rendszer rovараiból hű

utánzatok a kereskedelemben csekély számban találhatók; azok túlnyomó számban csak a képzelet legyei.

Nézetem szerint a műlegynél a legfontosabb az, hogy a nagysága és színe egyezzen nagyjában a természetben előforduló rovarral, de nem szükséges, hogy annak fontos utánzata legyen. Megjelenésében a legkevesebb rovar jellegzetes annyira, hogy a pisztráng az utánzatban rejlő eltéréseket észrevegye, ha egyébként színben és nagyságban körülbelül egyezik a vizen vagy közelében röpködő rovarokkal. A fénytörés szabályai szerint a pisztráng a felszínen úszó legyet csak mint egy határozott szín árnyékát látja. Ha a színt csábítóknak találja, ugrik a légy után.

Általános elterjedésnek a skót rendszer örvend.

Az ismertebb műlegyeket az alábbiakban sorolom fel angol nevükkel azért, mert ezen elnevezésük nemzetközi és a kereskedelemben is ezen név alatt hoztatnak forgalomba:

1. Red fly (*Nemoura nebulosa*), kitűnő tavaszi légy, különösen szeles napokon.

2. Water Cricket (*Velia rivulorum*), korai tavaszi légy. Az első vízirovarok közé tartozik, a melyeket a pisztráng a víz felszínén talál.

3. Cowdung fly (*Scatophaga stercoraria*), kedvelt tavaszi légy. Tömegesen található a szarvasmarha legelőin, azért ajánlatos is a használata oly vizeken, a melyek közelében a szarvasmarha legel. Különösen szeles időben eredményes.

4. March Brown (*Baëtis longicauda*). A legtöbb vizen sikerrel használják. A természetben a hím különbözik a nőténytől. A hím utánzata tavaszi légy, míg a nőtény utánzata univerzális légynek vált be.

5. Sand fly (*Limnephilus flavus*), egyes vizeken kedvelt tavaszi légy. Hasonlít hozzá a:

6. Linnamon fly (*Limnephilus stigmatus*). Leginkább ősszel használják.

7. Stone fly (*Perla bicaudata*). A legkitűnőbb legyek egyike a tavasz végével és a nyár elején.

8. Hawthorn fly (*Bibio Marci*). Rajzása idejében utánzata biztos csali. Május—június havában helyenként tömegesen található a bokrokon.

9. Little yellow may dun (*Cloëon striata*). Nyári napokon sikerrel használható.

10. Coch-a-bonddu (*Phylloperla horticola*). Nagyon jó nyári légy, különösen a mikor a természetes rovar tömegben előfordul.

11. Hoflands Fancy. A képzelet terméke, de nyáron pótolhatatlan, különösen ha barna színű legyek rajzanak.

12. Red Palmer. Az *Arctia caja* hernyója. Főképpen a nagy pisztráng ugrik utána és leginkább a hegyi vizekben használják.

13. Iron Blue Dun (*Cloëon diptera*). A nyár elején használható légy.

14. May fly (*Ephemera vulgata*). A természetes légy megjelenésekor kiváló csali. Megkülönböztetik itt a víz medréből felszálló rovarat Green Drake, a melyből az Imago keletkezik, Grey Drake és a Spent Gnat, vagyis a rovar a tojások lerakása után.

15. Red Spinner (*Potomanthus refuscens*). Nagyon kedvelt nyári légy.

16. Wickhams Fancy. Ez is képzelet terméke, de ama legyek közé tartozik, a melyek majdnem minden vidéken használhatók a nyári hónapokban. Derült napsugaras időben a legjobban vált be.

A leginkább használt műlegyeket soroltam fel.

A természet megfigyelése fontos tényező a legyes

horgászatnál, mert a vizen rajzó vízirovarok után indul a horgász s azok utánzatait használja.

A helyi időjárás befolyásolja a rovaréletet. Tapasztalható, hogy a víznek némely szakaszán egyes rovarok tömegesen fordulnak elő, míg néhány kilométerrel feljebb, vagy lejjebb teljesen hiányzanak és ott azok utánzatait is megveti a pisztráng.

Nagyon különböznek egymástól a műlegyek, a melyeket a gyors folyású hegyi patakokban használnak azoktól, a melyek a lassúbb folyású, lapályon vagy réteken át folyó vizeken eredményesek.

Van azonban néhány univerzális légy, a mely bizonyos időben majdnem mindenütt használható.

Elv az, hogy napos időben fényes legyeket, borús, hűvös napokon sötétebb színűeket és szeles időjárás mellett zavaros vízben, valamint az esti szürkületben nagy legyeket, alacsony, tiszta vízálláskor pedig kis legyeket használjunk. U.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Adományok az Országos Halászati Egyesület halrajzi munkálatainak céljaira:

Eddi kimutatott összeg (l. Halászat 1918. május 1.)	5663·10 K
20. Singhoffer M. József, Beresztócz	174·97 „

Összesen: ... .. 5838·07 K

Budapest, 1918. aug. 30.

Répassy Miklós titkár.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi augusztus hó 23-án ülést tartott *Inkey Pál báró* elnökletével. Jelen voltak: Landgraf János alelnök, azután Corchus Béla, Darányi Agoston (Tata), dr. Dobránszky Péter, Kuttner Kálmán pénztáros, Makfalvy Géza, Répassy Miklós titkár, Scheiber József, Stögermayer Antal (Szolnok), Zimmer Ferencz választmányi tagok.

1. Titkár jelenti, hogy az egyesületnek a *vasárnapi halárúsítás* iránti tilalom megszüntetésére irányuló kérelmét a kereskedelemügyi minisztérium 61,395/1918. sz. alatt annak idején ugyan elutasította, de azóta a tilalmat a nyári időszakra általában felfüggesztették.

A gazdasági érdekképviselet ügyében az OMGE.-hez intézett átiratra érkezett válasz a halászat ügyének megfelelő képviseltetésére irányuló kívánságot magáévá teszi.

Hálóanyag kiutalása iránt a kérelmek napról-napra tömegesebben érkeznek, a gyárak készletei pedig már kimerültek, ezért az egyesület újabb 300 q nyers kender engedélyezését kérte a bőr- és textilügyi meghatalmazottól.

A Lenárú Központ az egyesület kérésére kiutalt 120 m² vízhatlan ponyvát halszállítás céljára.

Végül jelentést tett titkár a kereskedelemügyi miniszternek a halászati üzemeknek iparkamrai illetékekkel való megterhelése tárgyában kiadott 58851/918. sz. körrendeletéről, a melyben a Balaton Halászati Részvénytársulatra a győri iparkamra által kivetett illeték törlését rendeli el s rendelkezését mihez tartás végett valamennyi kamrával közli.

A titkári jelentést tudomásul véve, annak kapcsán tárgyalta a választmány:

2. Zwilling Arnold bajai hálókereskedő ama kérelmét, hogy részére raktáron való tartásra ne csak hálójavításokra való fonal, hanem kész háló is kiutaltassék.

A választmány ragaszkodva eredeti álláspontjához, hogy kész háló a készletek csékelysége mellett csakis közvetlenül hivatásos halászoknak utalható ki, a kérelmet teljesíthetőnek nem tartja.

Hálófonalak kiutalását is kereskedők részére oly feltételhez kívánja kötni, hogy a kereskedők elősorban csak az *egyesület tagjainak* adjanak el fonalat, mert az egyesületnek csak így van módjában bizonyos ellenőrzést gyakorolni, hogy az illetéktelen kezekbe nem jut; e végből időszakonként mutassa be a kereskedő kiszolgált vevőinek névjegyzékét a kiszolgált fonalmennyiség feltüntetésével s végül, hogy egy vevőnek 5 kg.-nál nagyobb mennyiséget egy kiutalásból nem adhat.

3. Az egyesületnek *halászciszma*k engedélyezésére irányuló kérelmére a Népruházati Bizottság 200 pár halászciszma-ra való bört utalt ki. Miután a bejelentett igények 487 pár cizmára szólna, a választmány azok megfelelő arányos leszállítását határozta el s megbizta a titkárságot, hogy az egyes érdekelteket megfelelő módon értesítse.

4. Az országos közlélmzési hivatalt vezető minisztertől meg-hívó érkezett a *halforgalom szabályozása* tárgyában tartandó érte-kezletre (augusztus 24-én, d. e. 11 óra).

A választmány nem ismerve a szabályozás szándékolt módozatait, érdemben nem tárgyalta a dolgot, hanem, miután megállapítást nyert, hogy az érdekelt közhatóságok, továbbá a nagytermelők s nagykereskedők is kaptak az értekezletre meghívót, az egyesület képviseltetésével Inkey Pál báró alelnököt kérte fel.

5. A választmány végül, mint újonnan jelentkezetteket, 19 alapító-és 60 rendes tagot vett fel az egyesület kötelekébe.

VEGYESEK.

Halászati mozgalmak. A „Veszprémmvármegye” írja, hogy új halászati részvénytársaság van alakulóban Veszprémben, részvény-társasági alapon. Az új társaság Péthen akar halastavat létesíteni. Az alapítók, a kik a társaság alapítókéjét egy millió koronára terve-zik, legközelebb összehívják az alakuló közgyűlést.

Hol a kedélyesség mostanában?! Budán. Legalább is erre vall a „Budai Napló” alábbi híre, a mely szerint „Néhány millió ponty lesz Budán — sajnos — egypár év múlva, mert halat ültet a lágymányosi téli kikötőbe jó Papp József uram, a becsületes halász-mester, a ki azt látta, hogy a szegény ember manapság már nem juthat halhoz, most olyan drága s éppen ezért a tulajdonában lévő anya-pontyokkal a vízterü et halálományát néhány millió gyorsnövésű pontyivadékkal ivatás útján szaporítani óhajtja. Csakhogy a ponty mégis lassan nő, még ha gyorsnövésű is. Papp József uram azt hiszi, hogy 3 év alatt eléggé megnő s most azt kérte, hogy 3 évre adja ki a város neki a téli kikötőt. Eddig évenként újította meg a berletet. A halászati felügyelőség azt mondja, hogy 6 év kell a pontynak s így a város is belement a 3 éves bérletbe s most már kijárhatunk a víz partjára hallgatni a pontyok növéstét.”

A gomba, mint táplálék. A gombáknak általában igen nagy a táplálóerejük, egyes fajoké a hússal feléő, különösen szá-raz állapotban, mert frissen nagyon sok bennök a víz, egészen 90%. De pl. a szárított kucsmagombában 35% proteín és 24% zsír van, a közönséges ciperkében 17% fehérje és 14% zsír. Egy nagy hátrányuk van azonban a gombáknak az emberi táplál-kozásnál: igen nehezen emészthetők s könnyen okoznak gyomor-betegséget; nem mérgezést, mert az mezt más. A halaknál, úgy látszik, nincs így. *Löhnig M.* német haltenyésztő szerint a gombá-
val való etetéssel ugyanazt az eredményt éri el, mint a lisztes magvakkal való etetéssel.

Szerinte a gombaméreg egyáltalán nem árt az ú. n. hidegvérű állatoknak s azért mindenféle gombát válogatás nélkül felhasznál, kivéve a közismert, fehér pettyekkel tarkozott, vörös kucsmájú légyölő galócát. Azt egészen különleges módon hasznosította halászatánál. (Zur Pilzfütterung. Korrespondenzblatt. 1918. Nr. 13.)

A nagyon férges gombát egyszerűen darabokra tördélte s be-dobálta a vízbe. Annál a pro ein már úgyszólván átment a férgek tes-tébe. A pontyok a gombadarabok körül gyülekeznek s lesik a víz-ben a gombából kimászó pondrókat.

A még egészséges gombákat szárítja. Szeletekre vagdolja, a melyeket keretbe foglalt, 12 cm. lyukbőségű drótszöveten, a leve-gőn szárít levegőjárta helyen, de fedél alatt. A gombát, az időjárás szerint, 2—3 nap alatt megszárad. A szárítás után még aszalja is sütőben, vagy még jobban, sütőkemenczében, vagy bármilyen aszalókemenczében. Az aszaláshoz legcélszerűbb aszalókereteket, a minőket kereskedésekben is árulnak, használni. A teljesen ki-szártított gombát aztán megdarálja vagy megtöri mozsárban. Etetés-nél a gombadarát kövér agyaggal keveri, nehogy a víz felszínén úszson. Az ily módon készített gombócokat etetőasztalokra adja, a melyek 10 cm. magasan állanak a fenék felett s léczkerettel bírnak, hogy az eleség le ne hulljon róluik.

A légyölő gombát nem eteti így meg, hanem feldarabolja azt, aztán leönti vérrel vagy tejjel. A keveréket drótkosárba helyezi, a mely kosarat aztán a vízbe vert karó tetejére akasztja. A minden-fajta légy, rovar nekiesik ennek a keveréknek, teleszívja magát belőle, elbódul tőle s belehull a vízbe, a hol a halak cseme-géjévé válik.

Drótkosarának alakja fordított kúp; felső szélesebb szájának át-mérője 60—70 cm. s fedéllel zárható, alsó végének átmérője 20 cm., magassága 60—70 cm., alsó vége egyébként hüvelyben folytatódik, hogy annál fogva rá lehessen megfelelő vastagságú (20 cm.) karó végére húzni. Ott, a hol a kosár alsó végéből a hüvely kiindul, a hüvelyhez ellenkúp formájában karima van for-rasztva, hogy a kosárból kihulló legyek arra essenek s körbe szét-szóródjanak a karó körül. Ezt a szerkezetet különben légypondró tenyésztésére is lehet használni; a háború előtt mindössze 4 márka volt az ára. Most se kerülhet tehát valami túlságos sokba s érde-mes vele próbálkozni.

A halforgalom hatósági szabályozásának egy érdekes és jellemző mozzanatáról ad hírt a „Fischerei Zeitung, 1918. augusztus 18-ik száma. Nyugati Poroszországban a halforgalmat az egyik háborús kereskedelmi társaság bonyolítja le. (Fischhandels-gesellschaft Westpreussen Danzig). A körzetükbe tartozó vizek hal-zsákmányát a hatóság lefoglalta s az csak a társaságnál, vagy a társaság utasítása szerint értékesíthető. (Az ellenőrzés úgy történik, hogy a halászok csak a társaság szállító leveleit használhatják s csak a kijelölt állomásokon adhatják fel az árút.)

A dolog azonban, úgy látszik, nem ment egészen kívánság szerint, mert legújabbban a hatóság a következő rendeletet adta ki: Azok a halászatra jogosultak (jogtulajdonosok, bérlők), a kik egy előbbi hirdeteménnyel felhívtak, hogy halaikat a Fischhandels-gesellschaft Westpreussen számára szállítsák, de kevesebbet szállítottak, mint a mennyit vizeik hozama szerint szállíthattak volna, kötelesek vizeik halászsát a kormányelnök rendeletére a „Fischhandels-gesellschaft Westpreussen“-nek átengedni. A társaság és a halá-szatra jogosult aztán megegyezhetnek akár megfelelő bérösszegben, akár más kártalanításban a halászat átengedéseért. Ha egyezsége jutni nem tudnak, a halászatra jogosult a kerületi bizottságnál kérheti a kártalanítási összeg megállapítását. A kerületi bizottság határozata végérvényes. —

Mindenesetre az államhatalom legteljesebb, szinte korlátlan be-avatkozása ez a magánjogba. De hát ez a háború. Azonban minden szakember joggal aggályoskodik afelett, mikép állapítják meg, illetőleg mikép is állapítható az meg, hogy valamely természetes víznek mi az alapul vehető hozama? A német szakkörök meg azt kifogásolják, hogy a rendeletben egyáltalán szó sincs arról a szakértőről, a ki ezt megállapítja s különösen, a ki megállapítja azt, hogy a hozamot mennyiben befolyásolják a mai viszonyok: euber, anyag s szerszám hiánya stb.

Mindebből bizony csak az tűnik ki, hogy a halforgalom szabályo-zása nem oly egyszerű dolog, mint a minőnek első pillanatra látszik.

Szolnokvidéki alsótiszai halászati társulat.

41/1918. szám.

Halászati jog haszonbérbe adása.

A Solnokvidéki alsótiszai halászati társulat vízterületén gyakorolható halászati jog I-ső szakaszában: Besenyszög, Tiszapüspöki, Szajol, Solnok és Tószeg községek határában, valamint Törökszentmiklós határának egy részében, körül-belül 1254 kat. holdon; II-ik szakaszában: Rákóczi falva, Tiszavárkony, Tiszavezseny, Tiszaföldvár, Czibakháza és Jász-karajenő községek határában körülbelül 1061 kat. holdon; III-ik szakaszában: Tiszanyagyrév, Ókésce, Újkésce, Tisza-inoka, Tiszakürt, Kecskemét, Tiszaug, Alpár, Tiszasas, Újfalú és Csépa községek határában, körülbelül 1717 kat. holdon, **1919. év január 1-től kezdődőleg 6 évre** haszonbérbe adatik Solnok város polgármesteri hivatalában **folgó év szeptember 19-én d. e. 11 órakor** tartandó nyilvános árverésen, melyre a kitűzött időig zárt ajánlatok is adhatók, az ajánlott bérösszeg 10% bánatpénz csatolása mellett.

Ajánlatot lehet tenni az egész vízterületre és külön szaka-szonként is.

Az I-ső szakasznál a szajoli holt Tisza 40 holdas területé-nek esetleges leghagyásával külön is teendő ajánlat.

Bővebb felvilágosítás alólfrotrnál szereshető, hová az aján-latok is beküldendők.

Czibakháza, 1918. augusztus 22-én.

Vály István,
halászati társulati igazgató.

SVÁBRÁKOK

naponként nagyobb mennyiségben **kaphatók.** A helyszínen átvehető készpénzfizetés mellett. A hővebbi feltételeket levélig közöljük a vevőkkel.
SINGHOFFER M. JÓZSEF ÉS TÁRSA,
Beresztócz, Torontál vármegye. 10

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczaiban.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1918. aug. 12—17. között.			1918. aug. 17—24. között.		
	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	1700—1800	2000—2600	} 1600—2400	1700—2000	2000—2600	} 1200—2400
" kicsiny	1600—1600	1800—2000		1600—1700	1800—2000	
Harcsa, nagy	2000—2200	2400—2400	} —	2000—2200	2400—2400	} 1200—2000
" kicsiny	1800—1900	2000—2000		1800—1900	2000—2000	
Csuka, nagy	—	—	} —	—	—	} —
" kicsiny	—	—		—	—	
Fogassüllő, dunai	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	1100—1400	1000—1000	—	1100—1600	800—1400
Czompó	—	1600—1600	—	—	1600—1600	1300—1400
Márna	—	1600—2200	—	—	1600—1600	1800—1800
Keszeg	—	1600—1600	—	—	1600—1600	—
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	—	—	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	1300—1400	1600—2000	} 800—1200	1300—1400	1600—2200	} 800—1800
" kicsiny	1100—1200	1400—1600		1100—1200	1300—1600	
Harcsa, nagy	—	2600—3400	} 2000—3400	—	2800—3400	} 2000—3400
" kicsiny	1700—2000	1500—2600		1700—2000	1500—2400	
Csuka, nagy	—	1800—2000	} 2000—2000	—	1800—2600	} 2000—2000
" kicsiny	—	1400—1600		—	1200—1800	
Fogassüllő, dunai	2000—2800	2600—2800	} 3200—3200	2000—2800	2600—2800	} 3200—3200
" balatoni nagy	—	2600—2800		—	2600—2800	
" " kicsiny	—	2000—2400	—	2000—2400	—	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	1000—1200	—	—	1000—1200	—
Czompó	—	1000—1400	—	—	1000—1400	—
Márna	—	1300—1300	—	—	1300—1700	—
Keszeg	—	1200—1200	800—800	—	1000—1500	800—800
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	2200—2400	2800—3000	—	2200—2400	2800—3000	—
" kicsiny	1800—2000	2400—2800	—	1800—2000	2400—2600	—
Söreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	600—1000	800—1200	—	700—1000	800—1200
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	400—400	—	—	400—400	—
" " kicsiny 1 "	—	80—80	—	—	80—80	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, es. és kir. udvari szállító BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgönyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

ősz és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Ájegyzéssel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd.